

Amit az útvonalengedélyről tudni kell

A szántóföldi növénytermesztésben is közeledik a tavaszi munkák ideje. A szélsőséges időjárási viszonyok miatt még kevesebb idő jut az időnyomok elvégzésére, s így még jobban előtérbe kerül a nagy teljesítményű gépek használata.

A belvízi helyzet miatt a mezőgazdasági területek több helyütt csak kerülő utakon közelíthetők majd meg. A nagyobb taposási kár elkerülése érdekében jelentősen növekedhet az alacsony nyomású gumibroncsok és az íkerkerékek alkalmazása a mezőgazdasági traktorokon és gépeken.

Mindezek miatt a közutakon már a közeljövőben tömegesen jelenhetnek meg olyan mezőgazdasági gépek, járműszerelvények, melyek nagy része méreténél, tömegénél fogva csak útvonalengedéllyel vehet részt a közúti forgalomban. Ezért már most érdemes felkészülni a gépek közötti közlekedésre. **Ennek egyik fontos része a szükséges útvonalengedélyek beszerzése, természetesen nem elhanyagolva a gépek közlekedésbiztonsági (fékberendezések, világítófényjelző berendezések stb.) és közlekedésgazdatisági (forgalmi rendszám, forgalmi engedély stb.) megfelelését sem.**

A mezőgazdasági gépek között való közlekedésének szabályozása, ezen belül az útvonalengedéllyel kapcsolatos előírások hosszú ideje különösen az elmúlt két évben nagy vitákat vált ki. Ezt bizonyítja a nyomatott és elektronikus médiában megjelent írások, vélemények nagy száma is. A vitában felmerült problémákat a vonatkozó jogszabályok hiányos ismerete és/vagy helytelen értelmezése okozta, ezért időszertein tartjuk az előírások jogszabályi értelmezését. A vonatkozó jogszabályok megfelelő használatának alapfeltétele a bennük szereplő fogalmak helyes értelmezése.

Jármű: a közúti szállító- vagy vontatóeszköz, ideértve az önjáró vagy vontatott munkagépet is. Jármű a gépjármű, a mezőgazdasági vontató, a lassú jármű, ezek pótkocsija, a segédmotoros kerékpár, a kerékpár, az állati erővel vont jármű és a kézikocsi.

Gépjármű: az olyan jármű, amelyet beépített erőgép hajt. A mezőgazdasági vontató, a lassú jármű, a segédmotoros kerékpár és a villamos azonban nem minősül gépjárműnek.

Vontató: pótkocsi vontatására készült, rakfelület nélküli gépkocsi. **Mezőgazdasági vontató:** kerekes vagy láncpáncs kialakítású, legalább két tengellyel rendelkező, pótkocsi vontatására és/vagy mezőgazdasági, erdészeti feladati berendezések, gépek vontatására, hordozására, tolasára, működtetésére alkalmas, 25 km/óra sebességnél gyorsabban haladni képes jármű, mely teher- és személyszállításra is alkalmas lehet.

Lassú jármű: olyan jármű, amelyet beépített erőgép hajt, és sík úton önéregejéből 25 km/óra sebességnél gyorsabban haladni nem képes.

Pótkocsi: olyan jármű, amely gépjárművel, mezőgazdasági vontatóval vagy lassú járművel történő vontatásra készült. A legfeljebb 750 kilogramm megengedett legnagyobb össztömegű pótkocsi: könnyű pótkocsi, az ennél nagyobb össztömegű pótkocsi: nehéz pótkocsi.

Mezőgazdasági pótkocsi: a mezőgazdasági vontató vagy traktor által vontatott pótkocsi, továbbá a lassú jármű által vontatott olyan pótkocsi, amellyel rendszeresen mezőgazdasági termények szállítását végzik.

Munkagép: a közúti forgalomban időszaki részt vevő olyan önjáró vagy vontatott gép, amely nem szállítás vagy vontatás, hanem egyéb munkavégzés céljából készült:

- **mezőgazdasági erőgép:** a tervezési sebessége alapján lassú járműnek minősülő vagy lassú járműnek minősített önjáró munkagép, amely kizárólag mezőgazdasági, erdészeti feladati berendezések, gépek vontatására, hordozására, tolasára, működtetésére alkalmas, és nem alkalmas közúti teherszállásra (ide nem értve a saját munkaeszközait és adaptereit), valamint közúton pótkocsit nem vontat.
 - a magajáró mezőgazdasági és erdészeti betakarítógépek (arató-cséplő gépek, szecsakázó gépek, cukorrépa-betakarító gépek, zöld-sébetakarító gépek, szőlőkombajnók, fakombajnók és erdészeti kiközéltítők),
 - a magajáró műtrágya- és szervestrágya-szóró gépek,
 - a magajáró permetezőgépek,
 - a speciális magajáró eszközhordozó alvázak,
 - a mezőgazdasági tevékenységre alkalmazandó magajáró rakodógép, amely tervezési sebessége szerint 25 km/óránál gyorsabb sebességgel haladni nem képes, illetve amelynek megengedett legnagyobb sebessége a típusbizonyítvány, illetőleg a közlekedési hatóság 25 km/óra értékben határozta meg.

- **mezőgazdasági vontatmány:** olyan pótkocsinak nem minősülő vontatott munkagép, amely – a működéséhez szükséges eszközöket ide nem értve – teherszállításra nem alkalmas, és amelyet a közúti forgalomban mezőgazdasági erőgéppel, mezőgazdasági vontatóval vagy lassú járművel vontatnak.

Járműszerelvény: gépjárműből, mezőgazdasági vontatóból vagy lassú járműből és hozzákapcsolt pótkocsiból (egyéb vontatmányból) álló, a forgalomban egy vezetővel, egységként részt vevő járműkombináció.

Alacsony nyomású mezőgazdasági gumibroncs: az olyan gumibroncs, amelynek előírt üzemi nyomását a gyártója legfeljebb 3,0 bar értékben határozta meg, és ezeknek a gumibroncsoknak a nyomása a jármű legnagyobb össztömegű terhelése esetén sem haladja meg a 3,0 bar-t.

A Magyar Köztársaság területén jelenleg a **13/2010. (X.5.) NFM rendelet** szabályozza a meghatározott össztömeget, tengelyterhelést és méretet meghaladó járművek közúti közlekedését, a közúti kezelési és hatósági eljárást, valamint a díjfizetés feltételeit. A rendelet előírásai kiterjednek a jármű és járműszerelvényen túl a jármű tulajdonosára és vezetőjére is!

Az **útvonalengedély (közúti kezelői hozzájárulás)**-kötele a láncpáncs, valamint az a jármű, amelynek terhelése, illetve mérete a járművön lévő rakományt is figyelembe véve „a közúti járművek forgalomba helyezésének és forgalomban tartásának műszaki feltételeiről” szóló **6/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet 5.-7. §-ában** értékeket meghaladja.

Ezek az értékek a mezőgazdasági vontatóra, lassú járműre, mezőgazdasági munkagépre, a hozzájuk kapcsolt pótkocsiból (egyéb vontatmányból) álló járműszerelvényre a következők:

- A jármű megengedett legnagyobb szélessége **2,55 méter**.
 - a jármű szélességi méreteibe nem számítanak bele többek között a **2,55 méter** szélességet egyébként meg nem haladó mezőgazdasági vontatóra, lassú járműre és az általuk vontatott mezőgazdasági pótkocsira felszerelt **íkerbroncsok, illetve alacsony nyomású mezőgazdasági gumibroncsok**. Az ilyen járművek esetében a járműre felszerelt gumibroncsok külső szélei közötti távolság a **3,00 méter**et nem haladhatja meg.
- A jármű magassága nem haladhatja meg a **4,00 métert**.
- A járművek megengedett legnagyobb hosszúsága **12,00 méter**.
- A járműszerelvények megengedett legnagyobb hosszúsága:
 - mezőgazdasági vontatóból vagy lassú járműből és egy pótkocsiból álló járműszerelvényenél **18,75 méter**;
 - mezőgazdasági vontatóból és két pótkocsiból álló járműszerelvényenél **22,00 méter**.

A fűtött gumibronccsal felszerelt kerékű jármű megengedett legnagyobb összömege

- kéttengelyes jármű esetében a **18,0 tonnát**,
- kizárólag befűtött forgalomban használt jármű esetében a **20,0 tonnát**,
- alacsony nyomású mezőgazdasági gumibronccsal felszerelt mezőgazdasági vontatóból vagy lassú járműből és alacsony nyomású mezőgazdasági gumibronccsal felszerelt mezőgazdasági pótkocsiból álló járműszerelvény esetében a **25,0 tonnát**,
- háromtengelyes
 - pótkocsi esetében a **24,0 tonnát**,
 - alacsony nyomású mezőgazdasági gumibronccsal felszerelt mezőgazdasági vontatóból vagy lassú járműből és alacsony nyomású mezőgazdasági gumibronccsal felszerelt mezőgazdasági pótkocsiból álló járműszerelvény esetében a **32,0 tonnát nem haladhatja meg**.

A fűtött gumibronccsal felszerelt kerékű járműszerelvény együttes megengedett legnagyobb összömege

- háromtengelyes járműszerelvény esetén a **28,0 tonnát**,
- négytengelyes járműszerelvény, mely álló kéttengelyes járműből és kéttengelyes pótkocsiból a **36,0 tonnát**,
- öt vagy ennél többtengelyes járműszerelvény a **40,0 tonnát nem haladhatja meg**.

A jármű tengelyterhelése fűtött gumibronccsal felszerelt jármű esetében

- nem hajtott tengelynél a **10,0 tonnát**,
- hajtott tengelynél a **11,5 tonnát**,
- alacsony nyomású mezőgazdasági gumibronccsal felszerelt mezőgazdasági vontatóból vagy lassú járműből és alacsony nyomású mezőgazdasági gumibronccsal felszerelt mezőgazdasági pótkocsiból álló járműszerelvényenél a **13,0 tonnát nem haladhatja meg**.

Ha a két tengelyből álló tengelycsoportnál a szomszédos tengelyek egymástól mért távolsága

- 1,00 méternél kisebb, a két tengely – a megengedett tengelyterhelés szempontjából – egy tengelynek kell tekinteni, az ilyen tengelycsoport együttes megengedett legnagyobb tengelyterhelése – pótkocsi esetében **11,0 tonna**,

- legalább 1,00 méter, és kisebb 1,30 méternél, az ilyen tengelycsoport együttes megengedett legnagyobb tengelyterhelése – pótkocsi esetében **16,0 tonna**,
- legalább 1,30 méter és kisebb 1,80 méternél, az ilyen tengelycsoport együttes megengedett legnagyobb tengelyterhelése
 - nem útkímélő tengelycsoport esetében **18,0 tonna**,
 - útkímélő tengelycsoport esetében **19,0 tonna**,
 - alacsony nyomású mezőgazdasági gumibronccsal felszerelt mezőgazdasági vontatóból vagy lassú járműből és alacsony nyomású mezőgazdasági gumibronccsal felszerelt mezőgazdasági pótkocsiból álló járműszerelvény esetében **22,0 tonna**.

Ha a három tengelyből álló tengelycsoportnál a szomszédos tengelyek egymástól mért távolsága (d)

- legfeljebb 1,30 méter, az ilyen tengelycsoport együttes megengedett legnagyobb tengelyterhelése
 - pótkocsi esetében **21,0 tonna**,
- 1,30 méternél nagyobb, az ilyen tengelycsoport együttes megengedett legnagyobb tengelyterhelése **24,0 tonna**,
- 1,30 méternél nagyobb, az ilyen tengelycsoport együttes megengedett legnagyobb tengelyterhelése alacsony nyomású mezőgazdasági gumibronccsal felszerelt mezőgazdasági vontatóból vagy lassú járműből és alacsony nyomású mezőgazdasági gumibronccsal felszerelt mezőgazdasági pótkocsiból álló járműszerelvény esetében **32,0 tonna**.

Tengelycsoportban lévő tengelynek azt a tengelyt kell tekinteni, amelynek távolsága a szomszédos tengelytől kisebb 1,80 méternél.

Azok a járműv és az oldalan lévő kerekek, amelyeknek tengelyvonalai egymástól 1,00 méternél kisebb távolságra helyezkednek el, a tengelyterhelés szempontjából egy kereknek minősülnek.

Ahhoz, hogy meg tudjuk állapítani, hogy mely gépre, gépcsoportra (járműre, járműszerelvényre) kell megkérni az útvonalengedélyt (közúti kezelői hozzájárulást), ismerni kell azok méreteit és tömegadatait.

A méret és tömegadatokat tápláló gépekre, gépcsoportokra (továbbiakban: járművekre, járműszerelvényekre) a közúti közlekedésben való részvételhez meg kell kérni az útvonalengedélyt (a közúti kezelői hozzájárulást).

Útvonalengedéllyel (közúti kezelői hozzájárulással) kapcsolatos ismeretek

Az útvonalengedéllyel kapcsolatos ismeretek a **Magyar Közut Nonprofit Zrt.** honlapján (<http://internet.kozut.hu/>) a Közut Internet > Rólunk > Útvonal-engedélyezés > menüpontban találhatóak meg.

Mezőgazdasági járművek közúti kezelői hozzájárulás iránti igénye

A mezőgazdasági gépek útvonal-engedélyezéséről külön menüpont (<http://internet.kozut.hu/>) Közut Internet > Rólunk > Útvonal-engedélyezés > Mezőgazdasági járművek útvonal-engedélyezése ad tájékoztatást. A tájékoztató tartalmazza:

- Hozzájárulás-típusokat
- Díjakat
- A központ és a megyei igazgatóságok címeit, telefon- és faxszámait.
- Nyomatványkiutólistáit mintákat
- A közúti kezelői hozzájárulás közlekedési feltételeit

A VM Mezőgazdasági Gépesítési Intézet „**Mezőgazdasági gépek a közúti forgalomban**” címmel előadást szervez. A részletekről érdeklődni lehet: +36 30 2820 813 telefonszámon, valamint a dikan@fvmmi.hu, illetve dikan.a@invitel.hu e-mail címenek.

Dikán András
VM MGI